

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»
Навчально-науковий інститут управління
Кафедра освітнього менеджменту, державної політики та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту управління

 К.М.Романенко
«30» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>

Робоча програма для здобувачів вищої освіти складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Освітній менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Розробник: Мартиненко О.М., завідувача кафедрою освітнього менеджменту, державної політики та економіки, кандидат економічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол №11 від 30 червня 2020 року

Завідувач кафедри

 О.М.Мартиненко

«30» червня 2020 р.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Освітній менеджмент».

Гарант ОПП «Освітній менеджмент»

 О.М.Мартиненко

«30» червня 2020 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика	
Вид дисципліни	Базова	
Мова викладання	Українська	
Форма навчання	Заочна	
Загальний обсяг кредитів ЄКТС /годин	6/180	
Курс	Перший	
Семестр	1	1
Кількість змістовних модулів	1,2	3
Обсяг кредитів	4	2
Обсяг годин, у тому числі:	120	60
аудиторні	8	4
Модульний контроль	контрольна робота	контрольна робота
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	112	56
Форма підсумкового контролю	-	Іспит

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Освітній менеджмент” є сформуванню у менеджерів освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі освітнього менеджменту; формування розуміння концептуальних основ системного управління закладами освіти; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища закладу освіти, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Освітній менеджмент” є:

- формування поняття про освіту як цілісну систему; про управління як суспільне явище, соціальний феномен, галузь знань;
- усвідомлення ієрархії рівнів управління освітою, сутності управлінської діяльності менеджера;
- розвиток потреби займатися управлінською діяльністю і усвідомлення її професійної та соціальної значущості.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Освітній менеджмент», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	ПРН 1
Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.	ПРН 2
Проектувати ефективні системи управління організаціями;	ПРН 3
Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.	ПРН 6
Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	ПРН 7
Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Освітній менеджмент»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ДРН
Здатність аналізувати основні напрями реформування освіти в Україні та проблеми і недоліки модернізаційних процесів.	ДРН 1
Вміти визначати компоненти управлінської діяльності та діяльність закладу освіти як соціальної системи за різними методиками.	ДРН 2
Розрізняти фактори, що впливають на формування освітньої політики держави.	ДРН 3
Вміти проектувати стан розвитку закладу освіти, системи управління персоналом, програми досліджень з використанням різноманітних технологій.	ДРН 4
Здатність працювати у нормативно-правовому полі законодавства України, здійснювати нормативно-правові процедури в управлінській діяльності на основі знання теорії освітнього менеджменту.	ДРН 5
Готовність критично осмислювати знання про управління освітою в Україні, визначаючи позитивні тенденції та негативні наслідки.	ДРН 6
Готовність аналізувати стилі керівництва закладом і рівні спілкування команди педагогів та здобувачів освіти	ДРН 7
Здатність налагоджувати партнерські стосунки та ефективно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітньої діяльності.	ДРН 8

ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Аудиторні заняття			Самостійна робота
	лекції	практичні	інші	
Обсяг, години				
Разом	8	4	-	168

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Менеджмент освітніх організацій.

Тема 1. Поняття про організації та їх функції.

Сутність поняття організації. Види організацій та їх основні характеристики. Внутрішнє середовище організації та взаємозв'язок його елементів. Зовнішнє середовище організації.

Ключові слова: організація, види організацій, внутрішнє середовище організації, елементи організації, зовнішнє середовище організації.

Тема 2. Сутність та структура управління освітніми організаціями.

Зміст процесу управління освітніми організаціями. Внутрішня структура управління освітніми організаціями. Зовнішня структура управління освітніми організаціями.

Ключові слова: освітня організація, функції управління, внутрішня структура, зовнішня структура, чинники впливу.

Тема 3. Стратегічне управління в освітній сфері.

Зміст і особливості стратегічного управління. Характерні ознаки стратегічного мислення менеджера та персоналу закладу освіти. Роль середовища в розвитку організації. Суть стратегічного планування та його основні переваги.

Ключові слова: стратегія, стратегічне управління, внутрішнє і зовнішнє середовище, стратегічне планування.

Тема 4. Зміст та особливості шкільного менеджменту.

Мета, завдання та основні принципи шкільного менеджменту. Функції шкільного менеджменту в сучасних умовах. Раціональність та ефективність використання шкільного менеджменту.

Ключові слова: принципи, управлінська діяльність, шкільний менеджмент.

Змістовний модуль 2. Нормативне забезпечення освітньої діяльності в Україні

Тема 5. Нормативно-правове регулювання освітнього процесу.

Основні законодавчі акти України щодо організації освітнього процесу. Нормативне забезпечення освітньої діяльності в галузі освіти. Перспективи розвитку нормативного забезпечення освітнього процесу в Україні.

Ключові слова: освіта, освітній процес, законодавчі акти, нормативні документи, державна політика в галузі освіти.

Тема 6. Нормативне забезпечення управлінської діяльності в освіті.

Стан нормативно-правового та нормотворчого забезпечення управління освітою. Запровадження новітніх пріоритетів адміністративно-правового забезпечення управління освітою. Основні наукові дослідження щодо вдосконалення управлінських процесів в освітній сфері, визначено пріоритетні напрями зазначеного вдосконалення.

Ключові слова: управління освітою, нормативно-правове забезпечення, пріоритетні напрями управління, державно-громадське управління.

Тема 7. Ліцензування та акредитація освітньої діяльності.

Загальна характеристика процедур ліцензування та акредитації освітньої діяльності. Нормативна база щодо проведення процедур ліцензування та акредитації.

Ключові слова: ліцензування, акредитація, нормативно-правове забезпечення.

Змістовий модуль 3. Особливості управління в освіті.

Тема 8. Управління освітою в Україні.

Сучасний стан освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку в умовах модернізації, інтеграції в європейський і світовий освітній простір. Діяльність органів державного управління освітою в Україні. Основні фактори, що забезпечують успішність управлінської діяльності.

Ключові слова: управління освітою, принципи, методи, пріоритети, тенденції розвитку, менеджмент, менеджер освіти, інноваційна діяльність, управлінська культура.

Тема 9. Характеристика основних стилів керівництва в освітній сфері.

Вплив керівника на персонал в системі управління освітою. Основна роль використання стилю керівництва у забезпеченні ефективного функціонування освітньої організації. Підходи, щодо визначення поняття «стиль керівництва».

Ключові слова: стиль керівництва, ціннісні орієнтації, демократизація, гуманізація.

Тема 10. Основи кадрового управління в освіті.

Особливості кадрового потенціалу в галузі освіти, як складової соціально-культурної сфери. Система кадрової роботи з персоналом. Характер впливу кадрового потенціалу на основні показники роботи освітніх організацій.

Ключові слова: кадровий потенціал, кадрова політика, персонал.

Тема 11. Організаційна культура закладу освіти.

Зміст, особливості та основні складові організаційної культури закладу освіти. Функції та основні типи організаційної культури закладу освіти. Роль самодіяльності та самоцінності персоналу закладу освіти в контексті організаційної культури. Функції керівника закладу освіти в розвитку організаційної культури закладу освіти.

Ключові слова: організаційна культура, зовнішні і внутрішні чинники організаційної культури, соціалізація, самодіяльність, самоцінність.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	усього	у тому числі			
лекц.		практ.	лаб.	інд.	с. р.
Змістовий модуль 1. Менеджмент освітніх організацій					
Тема 1. Поняття про організації та їх функції.	14				14
Тема 2. Сутність та структура управління освітніми організаціями.	16	2			14
Тема 3. Стратегічне управління в освітній сфері.	14				14
Тема 4. Зміст і особливості шкільного менеджменту.	16		2		14
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>60</i>	<i>2</i>	<i>2</i>		<i>56</i>
Змістовний модуль 2. Нормативне забезпечення освітньої діяльності в Україні					
Тема 5. Нормативно-правове регулювання освітнього процесу.	20	2			18
Тема 6. Нормативне забезпечення управлінської діяльності в освіті.	20	2			18
Тема 7. Акредитація та ліцензування освітньої діяльності.	20				20
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>60</i>	<i>4</i>			<i>56</i>
Змістовий модуль 3. Особливості управління в освіті					
Тема 8. Управління освітою в Україні	16				16
Тема 9. Характеристика основних стилів керівництва в освітній сфері.	16	2	2		12
Тема 10. Основи кадрового управління в освіті.	14				14
Тема 11. Організаційна культура закладу освіти.	14				14
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>60</i>	<i>2</i>	<i>2</i>		<i>56</i>
Усього годин	180	8	4		168

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
ЛЕКЦІЇ			
1	ДРН 1, ДРН 2,	Сутність та структура управління освітніми організаціями.	2

	ДРН 5, ДРН 6		
2	ДРН 3, ДРН 4	Нормативно-правове регулювання освітнього процесу.	2
3	ДРН 3, ДРН 7, ДРН 8	Нормативне забезпечення управлінської діяльності в освіті.	2
4	ДРН 5, ДРН 7, ДРН 8	Характеристика основних стилів керівництва в освітній сфері.	2
Разом			8
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
1	ДРН 3, ДРН 4, ДРН 7, ДРН 8,	Зміст і особливості шкільного менеджменту.	2
2	ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Характеристика основних стилів керівництва в освітній сфері.	2
Разом			4

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
1	ДРН 1, ДРН 2	Особливості становлення та розвиток менеджменту в освіті. Визначення поняття «управління» та менеджмент». Історія розвитку теорії управління. Закономірності, принципи менеджменту освіти.	16
2	ДРН 1, ДРН 2, ДРН 5, ДРН 6	Стратегічний менеджмент. Типи, етапи, фактори стратегічного управління в освіті. Місія і мета в стратегічному менеджменті. Стратегія розвитку закладу освіти.	16
3	ДРН 1, ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6	Інноваційний менеджмент в освіті. Управління інноваційним освітнім процесом в закладі освіти. Інноваційні освітні проекти і управління ними.	18
4	ДРН 1, ДРН 2, ДРН 5, ДРН 7	Управлінська діяльність керівника закладу освіти. Роль та функції адміністратора в системі освіти. Вимоги до характерологічних, особистісних, професійних рис керівника.	16
5	ДРН 1,	Лідерство в освіті. Поняття про лідерство та	16

	ДРН 2, ДРН 7, ДРН 8	управління. Основні вміння та ролі лідерів. Типи лідерів. Особливості лідера закладу освіти.	
6	ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Конкурентоспроможність освітньої організації. Створення сучасного конкурентоспроможного навчального закладу.	18
7	ДРН 3, ДРН 5, ДРН 7, ДРН 8	Організаційна культура закладу освіти. Місія освітньої культури. Освітня культура як система. Професіоналізм та організаційна культура. Досвід керівника у впровадженні організаційної культури закладу освіти.	16
8	ДРН 1, ДРН 2, ДРН 6, ДРН 8	Управління якістю діяльності закладу освіти. Якість та основні підходи до її визначення. Особливості управління якістю діяльності закладу освіти. Роль інформаційної системи в управлінні якістю діяльності освітньої організації. Умови методи та прийоми поліпшення якості в закладі освіти.	18
9	ДРН 5, ДРН 6, ДРН 7, ДРН 8	Маркетинг в освіті та зв'язки з громадськістю. Зміст та особливості маркетингу в освітній сфері. Функції освітнього маркетингу як одного напрямів освітнього менеджменту. Особливості маркетингової діяльності керівника закладу освіти. Основні закономірності маркетингового аналізу і контролю. Зміст та принципи зав'язків з громадськістю в освіті.	16
10	ДРН 1, ДРН 3, ДРН 4, ДРН 6	Психолого-управлінське консультування в освіті. Сутність психолого-управлінського консультування. Модель психолого-управлінського консультування керівника закладу освіти. Критерії та методи вимірювання ефективності психолого-управлінського консультування.	18
Разом			168

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (У РАЗІ ПОТРЕБИ) – не передбачені

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; модульні контрольні роботи; іспит; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи що створюються на основі програмних результатів навчання; виконання тестових завдань; творчі завдання; есе-дослідження, критичне есе, інформаційне есе,

реферативна доповідь, формальне есе; аналітичне (письмове) завдання.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; репродуктивний метод; метод проблемного викладу; частково-пошуковий метод; метод морфологічного аналізу; дослідницький метод; методи синектики: метод аналогій та асоціацій, метод мозкового штурму; метод експертних оцінок; робота в малих групах, конференція ідей тощо. У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: за джерелом інформації (словесні: пояснення, розповідь, бесіда, лекція; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні; навчальна дискусія); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивно-дедуктивні, аналітичні, емпіричні); за ступенем самостійності мислення студентів у процесі засвоєння знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін.

Самостійна робота також включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань передбачених для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовку до практичних занять (формування доповідей для виступу); узагальнення вивченого матеріалу перед іспитом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей, тез конференцій; побудову схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: 2-й семестр – іспит.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень економічного мислення, вміння узагальнювати набуті знання за окремими тематиками, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння понятійно-категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну (спеціальну) інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Форми поточного контролю: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних, тестування, написання реферативних робіт тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання													СР	Е	Сума	
Модуль 1					Модуль 2				Модуль 3							
Т	Т	Т	Т	М	Т	Т	Т	М	Т	Т	Т	Т	М			
1	2	3	4	КР	1	2	3	КР	1	2	3	4	КР			
3	3	3	3	8	4	4	4	8	3	3	3	3	8	10	30	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Іспит	Сума
	К-ть	максимальна кількість балів (сумарна)	К-ть	максимальна кількість балів (сумарна)	К-ть	максимальна кількість балів (сумарна)		
Практичні (семінарські) заняття	2	8						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		6		5		6		
Самостійна робота		3		4		3		
Модульна контрольна робота	1	8	1	8	1	8		
Іспит							30	
Разом		25		20		25	30	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень студента та відповідні відсотки за виконану роботу. Слід вважати, що знання, уміння та навички студента відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Студент: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання
FX	35-59%	розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
E	60-63 %	пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання
D	64-73%	вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
C	74-81 %	добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання
B	82-89 %	вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання

A	90 -100%	<p>має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності;</p> <p>вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи;</p> <p>вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності;</p> <p>використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;</p> <p>вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі;</p> <p>має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень</p> <p>вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань</p>
---	----------	--

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

1. Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які опрацювали всі розділи навчальної дисципліни на аудиторних заняттях та під час самостійної роботи, а також виконали індивідуальні завдання, що передбачені Робочою програмою.

2. Екзамен охоплює навчальний матеріал всієї дисципліни і складається в усній формі з обов'язковим оформленням студентом екзаменаційного листа, який повинен містити інформацію щодо дати складання екзамену, номеру екзаменаційного білету, а також схематичну відповідь на питання за підписом студента.

3. За отримання на екзамені незадовільної оцінки студент має дві спроби його перездачі – перший раз викладачу, другий – комісії, яка призначається розпорядженням завідувача кафедри.

4. Позитивна оцінка, що була отримана на екзамені, може бути підвищена тільки за умови комісійної перездачі.

Критерії оцінювання

1. Рівень сформованості знань та навичок студента з навчальної дисципліни як за підсумкового, так і за поточного контролю оцінюють за 100-бальною шкалою з подальшим перерахуванням оцінок в національну (чотирьохбальну) шкалу та шкалу оцінок ECTS.

2. Перерахунок оцінок за 100-бальною шкалою до національної шкали та шкали ECTS здійснюють згідно наступної таблиці.

Відповідність оцінок 100-бальної, національної та європейської шкали

Оцінка за національною 4- бальною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно	90-100	A	Відмінно (відмінні знання з незначними помилками у відповідях)
Добре	82-89	B	Дуже добре (добрі знання з декількома помилками у відповідях)
	74-81	C	Добре (добрі знання з рядом помилок у відповідях)
Задовільно	64-73	D	Задовільно (задовільні знання зі значною кількістю недоліків та помилок у відповідях)
	60-63	E	Достатньо (знання задовольняють мінімальним критеріям)
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно (потребується певний час для підготовки до перескладання)
	1-34	F	Незадовільно (обов'язковий повторний курс)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про освіту» (Редакція від 28.09.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Закон України «Про дошкільну освіту» (Редакція від 16.07.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/2628-III>.
3. Закон України «Про загальну середню освіту» (Редакція від 19.02.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
4. Закон України «Про позашкільну освіту» (Редакція від 01.01.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Редакція від 16.01.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
6. Закон України «Про вищу освіту» (Редакція від 16.01.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Тезаурус Юнеско [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://databases.unesco.org/thesru/>

8. Указ Президента України №344/2013 від 25.06.2013 р. «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

9. Л. М. Сергеева, Т. О. Лукіна, Ю. С. Управління розвитком професійного навчального закладу: праксеологічні засади : навч. посібн. / За наук. ред. Л. М. Сергеевої, Т. О. Лукіної. / Л. М. Сергеева, Т. О. Лукіна, Ю. С. Красильник, О. В. Пашенко, Т. І. Стойчик, В. О. Купрієвич. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 124 с.

10. В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махія. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махія та ін.; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг.Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія.— К., 2016.— 118 с.

11. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. / за наук. ред. Л. М. Сергеевої. – ІваноФранківськ. «ЛілеяНВ». 2015. – 296 с

12. Молчанова А. О., Воляник І. В., Кондратьєва В. П. Організаційна поведінка: Навч. посібн. / за наук. ред. А. О. Молчанової. – ІваноФранківськ, «ЛілеяНВ», – 2015. – 176 с.

13. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. І.В. Соколової, О.Б. Проценко. – Маріуполь : МДУ, 2013. – 216 с.

Додаткова література

1. Баєва О.В. Практичні аспекти менеджменту: Навч.-практ. посіб. / Баєва О. В., Новальська Н.І., Ангелова В. І.— К.: МАУП, 2006. — Ч. 1. — 170 с.

2. Баєва О.В. Основи менеджменту. Практикум: Навч. посіб. / Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2007. — 524 с.

3. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / В.І.Бондар. – К.: Школяр, 2000. – 191с.

4. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: Монографія / Ващенко Л.М. — К. : ВПЦ «Тираж», 2005. — 380с.

5. Використання позабюджетних коштів у ЗНЗ / упоряд. Н. Мурашко, О. Стешук. - К. : Шкільний світ, 2008.

6. Даниленко Л.І. Інноваційний освітній менеджмент. Навчальний посібник / Даниленко Л.І. – К.: Главник, 2006. – 144с.

7. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті / Даниленко Л.І. – К.: Шкільний світ, 2007. – 120с.

8. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: Монографія / Єльнікова Г.В. – К.: ДАККО, 1999. – 303с.

9. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармаза. - Х. : Видавнича група «Основа», 2004. - 240 с.
10. Освітній менеджмент: Навчальний посібник / [ред.: Л.Даниленко, Л. Карамушки]. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400с.
11. Павлютенков Є.М. Основи управління школою [Текст] / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Видавнича група «Основа», 2006. - 171 с.
12. Рубан І.Г. Управління школою в умовах ринкових відносин: посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівників навч. закл. / І. Г. Рубан – Луганськ : Знання, 2007. – 148 с.